

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw przewiduje wprowadzenie zmian dotyczących przede wszystkim przeprowadzania egzaminów zewnętrznych: egzaminu maturalnego oraz egzaminu zawodowego, opisanych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.), zwanej dalej „USO”.

Ponadto w projekcie proponuje się zmiany również w innych ustawach, tj.:

- 1) ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 152, z późn. zm.), zwanej dalej „USIO”;
- 2) ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.), zwanej dalej „UPO”;
- 3) ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, z późn. zm.);
- 4) ustawie z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2245, z późn. zm.);
- 5) ustawie z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1116, z późn. zm.), , zwana dalej „ustawą z dnia 12 maja 2022 r.”.

I. Propozycje zmian w USO

1. Zmiany w zakresie przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego:

- **uregulowanie kwestii związanych z podniesieniem jakości sprawdzania i przeprowadzania egzaminów przez wprowadzenie na poziomie ustawy dwóch funkcji w systemie egzaminów zewnętrznych, tj. egzaminatora-weryfikatora oraz operatora pracowni informatycznej**

Proponuje się wprowadzenie funkcji egzaminatora-weryfikatora i operatora pracowni informatycznej, jako osób biorących udział w przeprowadzaniu egzaminów zewnętrznych.

Od początku funkcjonowania systemu egzaminacyjnego w składzie każdego zespołu egzaminatorów uwzględnia się osobę, której zadaniem jest weryfikowanie poprawności sprawdzenia określonej próbki prac sprawdzonych przez każdego egzaminatora, jako

mechanizmu kontrolnego jakości pracy egzaminatorów. Obecnie egzaminatorzy-weryfikatorzy funkcjonują jako „zwykli” egzaminatorzy i tak też są wynagradzani. Egzaminator-weryfikator to funkcja, jaką pełnią wybrani egzaminatorzy, podobnie jak w przypadku przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego.

W projekcie określono warunki niezbędne do pełnienia funkcji egzaminatora-weryfikatora oraz określono zadania egzaminatora-weryfikatora.

Konieczne jest także wprowadzenie funkcji operatora pracowni informatycznej jako osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowni komputerowej do przeprowadzenia części pisemnej i części praktycznej (dokumentacja przy komputerze) egzaminu zawodowego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminu maturalnego z informatyki. Dyrektorzy szkół, nauczyciele oraz egzaminatorzy zwracają uwagę, że osoby odpowiedzialne za sprawne funkcjonowanie komputerów i innych urządzeń podczas przeprowadzania egzaminów, w tym zapewnienie funkcjonującego i zgodnego z wytycznymi połączenia sieciowego i właściwego, zgodnego z wytycznymi, przygotowania sieci wewnętrznej w miejscu przeprowadzania danego egzaminu, nie otrzymują za to dodatkowe zadanie żadnego wynagrodzenia.

Przewiduje się, że egzaminatorzy-weryfikatorzy będą wynagradzani na zasadzie tożsamej do przewodniczących zespołów egzaminatorów, tzn. w wysokości 12% łącznej kwoty wynagrodzeń przysługujących egzaminatorom wchodzącym w skład danego zespołu egzaminatorów. W przypadku operatora pracowni informatycznej, podobnie jak w przypadku asystentów technicznych, wynagrodzenie będzie określone jako stawka godzinowa. Rozwiązania w tym zakresie zostaną zaproponowane w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zwanego dalej „ministrem”, wydawanym na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 13 USO – **art. 1 pkt 6 projektu ustawy**.

W przypadku egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego środki finansowe konieczne do sfinansowania wynagrodzenia egzaminatorów-weryfikatorów i operatorów pracowni informatycznej będą pochodziły z części 30. budżetu państwa będącej w dyspozycji ministra. Natomiast w przypadku egzaminu zawodowego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie dofinansowanie wynagrodzenia egzaminatora-weryfikatora i operatora pracowni informatycznej będzie następowało również z Funduszu Pracy. Roczne limity środków z Funduszu Pracy na pokrycie kosztów przygotowania i przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i egzaminu zawodowego określa art. 109j ustawy

z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, z późn. zm.).

W związku z powyższym, proponuje się wprowadzenie następujących regulacji w projekcie ustawy w odniesieniu do egzaminów z zakresu kształcenia ogólnego:

- 1) rozszerzenie listy osób biorących udział w przeprowadzaniu egzaminów zewnętrznych o operatora pracowni informatycznej – **art. 1 pkt 1 lit. c i d projektu ustawy** (zmiana w art. 9c ust. 9 i 10a USO);
- 2) wpisanie egzaminatorów-weryfikatorów i operatorów pracowni informatycznej w przepisie upoważniającym do wydania rozporządzenia ustalającego warunki wynagradzania osób biorących udział w przeprowadzaniu egzaminów – **art. 1 pkt 6 projektu ustawy** (zmiana w art. 22 ust. 2 pkt 13 USO);
- 3) wskazanie, że w przeprowadzaniu egzaminu maturalnego z informatyki na poziomie rozszerzonym może brać udział operator pracowni informatycznej – **art. 1 pkt 14 projektu ustawy** (dodany art. 44z z s a ust. 1 USO);
- 4) określenie warunków, jakie musi spełniać operator pracowni informatycznej, oraz zadań, które realizuje podczas przeprowadzania egzaminu maturalnego z informatyki – **art. 1 pkt 12 projektu ustawy** (dodany art. 44z z s a ust. 2 i 3 USO);
- 5) wyróżnienie spośród członków zespołu egzaminatorów funkcji egzaminatora-weryfikatora; określenie wymagań, jakie musi spełniać egzaminator-weryfikator oraz zadań, które realizuje podczas sprawdzania i oceniania prac egzaminacyjnych – **art. 1 pkt 16 projektu ustawy** (zmieniony art. 44z z u USO).

– **rozszerzenie przesłanek umożliwiających skreślenie egzaminatora z ewidencji egzaminatorów**

Konieczne jest dodanie przesłanki umożliwiającej skreślenie z ewidencji egzaminatorów egzaminatora w przypadku jego śmierci – **art. 1 pkt 1 lit. b tiret drugie projektu ustawy** (zmiana w art. 9c ust. 5 USO), czyli wprowadzenie analogicznego rozwiązania, jak w przypadku arbitrów i rzeczoznawców. W obecnym stanie prawnym brak wspomnianej przesłanki powoduje, że w ewidencji egzaminatorów nadal figurują osoby, które faktycznie nie mogą pełnić roli egzaminatora.

Z podobnych względów proponuje się uszczegółowienie przepisu dotyczącego nieusprawiedliwionego nieuczestniczenia w okresowych szkoleniach egzaminatorów, organizowanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne – **art. 1 pkt 1 lit. b tiret**

pierwsze projektu ustawy (zmiana w art. 9c ust. 5 pkt 2 lit. a USO). Z ewidencji egzaminatorów skuteczniej będą skreślani tzw. „nieaktywni” egzaminatorzy, którzy nie interesują się uczestnictwem w szkoleniach ogłaszanych m.in. na stronach internetowych okręgowych komisji egzaminacyjnych.

Wprowadzenie powyższych zmian wpłynie na usprawnienie pracy okręgowych komisji egzaminacyjnych w zakresie prowadzenia ewidencji egzaminatorów oraz sprawdzania prac egzaminacyjnych.

– **przesądzenie o możliwości wyboru dowolnego języka obcego nowożytnego zdawanego jako przedmiot obowiązkowy**

Proponuje się przesądzenie w przepisach USO o możliwości wyboru dowolnego języka obcego nowożytnego zdawanego na egzaminie maturalnym jako przedmiotu obowiązkowego, niezależnie od tego, jakiego języka absolwent uczył się w szkole – **art. 1 pkt 11 lit. b projektu** (zmiana w art. 44zzd ust. 11 USO).

Obecnie przepisy USO stanowią, że wybór przedmiotu dodatkowego, do którego absolwent przystępuje na egzaminie maturalnym, nie jest zależny od typu szkoły, do której absolwent uczęszczał, ani od przedmiotów, których uczył się w tej szkole (z wyjątkiem absolwentów oddziałów dwujęzycznych, którzy już obecnie mają obowiązek przystąpienia do egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym jako przedmiotu dodatkowego). Ponieważ przepisy USO regulują tę zasadę wprost tylko w odniesieniu do przedmiotów dodatkowych, część dyrektorów szkół wywodzi z tego, że w przypadku języka obcego nowożytnego jako przedmiotu obowiązkowego absolwent może dokonać wyboru wyłącznie spośród tych języków obcych nowożytnych, których uczył się w szkole w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych (taka zasada obowiązuje w przypadku egzaminu ósmoklasisty). Natomiast w przypadku egzaminu maturalnego intencją ustawodawcy nigdy nie było takie rozwiązanie. Konieczne jest zatem doprecyzowanie przepisów odnoszących się do wyboru języka obcego nowożytnego na egzaminie maturalnym również jako przedmiotu obowiązkowego.

– **doprecyzowanie przepisu dotyczącego przystępowania przez absolwentów oddziałów i szkół dwujęzycznych do egzaminu maturalnego z przedmiotu dodatkowego – z tego języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym, którego uczyli się w szkole lub oddziale dwujęzycznym**

Proponuje się doprecyzowanie, że absolwenci oddziałów i szkół dwujęzycznych przystępują do egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego, jako przedmiotu dodatkowego na poziomie dwujęzycznym, z tego języka obcego nowożytnego, którego uczyli się w szkole na poziomie dwujęzycznym – **art. 1 pkt 11 lit. a projektu** (zmiana w art. 44zzd ust. 4a USO).

Obecnie przepisy zobowiązują absolwentów szkół lub oddziałów dwujęzycznych do przystąpienia do egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym jako przedmiotu dodatkowego. Przepisy nie precyzują jednak, jaki to ma być język, co prowadzi do sytuacji, w której np. absolwent oddziału dwujęzycznego z językiem hiszpańskim przystępuje do egzaminu maturalnego na poziomie dwujęzycznym z dowolnego języka obcego nowożytnego, który jest nauczany w tej szkole, jako drugi język nauczania (np. z języka francuskiego), a do egzaminu z języka hiszpańskiego, którego uczył się na poziomie dwujęzycznym w szkole w zdecydowanie większym wymiarze godzin, przystępuje na poziomie rozszerzonym. Tym samym konkuruje w rekrutacji na studia z osobami, które uczyły się tego języka (hiszpańskiego) w dużo mniejszym wymiarze godzin. W przypadku absolwentów oddziałów dwujęzycznych – w zakresie wyboru języka obcego nowożytnego jako przedmiotu dodatkowego – zasadą powinien być obowiązek przystąpienia do egzaminu z tego języka, którego uczyli się w szkole w zakresie dwujęzycznym, w zwiększonym wymiarze godzin.

W związku z tą propozycją zmiany konieczne jest także uzupełnienie przepisów USIO zmienianej w art. 2 projektu ustawy, polegające na rozszerzeniu zakresu danych pozyskiwanych z bazy danych systemu informacji oświatowej, zwanego dalej „SIO”, przez okręgowe komisje egzaminacyjne. Proponuje się dopisanie w art. 55 ust. 1 pkt 2 USIO dodatkowych danych, które będą mogły pozyskiwać okręgowe komisje egzaminacyjne z bazy danych SIO w związku z organizacją egzaminów, tj. informacje o uczęszczaniu przez ucznia do oddziału dwujęzycznego i języku obcym nowożytnym będącym drugim językiem nauczania w tym oddziale – **art. 2 pkt 3 i 7 projektu ustawy** (zmiana w art. 14 pkt 15 oraz zmiana art. 55 ust. 1 pkt 2 USIO).

– **zgoda na wniesienie do sali egzaminacyjnej urządzenia telekomunikacyjnego wyposażonego w aplikację monitorującą stan zdrowia zdającego**

Przepis art. 44zzt USO zakazuje wnoszenia do sali egzaminacyjnej urządzeń telekomunikacyjnych oraz korzystania z nich w trakcie egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego. Złamanie tego zakazu skutkuje unieważnieniem danego egzaminu.

W **art. 1 pkt 15 projektu ustawy** (zmiana w art. 44zzt ust. 2 i dodanie ust. 2a USO) proponuje się dodanie wyjątku, który umożliwi wniesienie urządzenia telekomunikacyjnego na salę egzaminacyjną w przypadku zainstalowania na nim aplikacji monitorującej stan zdrowia zdającego, np. odczyt poziomu cukru we krwi u osoby chorej na cukrzycę. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie USO, określi warunki wniesienia tego sprzętu. W związku z powyższym, należało również wprowadzić zmianę w art. 44zzv pkt 2 USO (**art. 1 pkt 17 projektu ustawy**), stwierdzającą, że nie podlega unieważnieniu praca ucznia, który w celach medycznych wniósł urządzenie telekomunikacyjne i korzysta z niego w tych celach na sali egzaminacyjnej. Dostosowano również przepisy art. 44zrz ust. 10 pkt 3 USO (**art. 1 pkt 12 projektu ustawy**), określające rodzaje dostosowań warunków przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego, poprzez wskazanie możliwości korzystania w czasie egzaminu z aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia zdającego.

– **ujednoczenie przepisów dotyczących sposobu przekazywania informacji o unieważnieniu egzaminu**

Proponuje się – **art. 1 pkt 18 projektu** (zmiana w art. 44zzw ust. 5 USO) – ujednoczenie procedury przekazywania uczniowi, słuchaczowi lub absolwentowi informacji o zamiarze unieważnienia odpowiednio egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu albo egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części pisemnej oraz informacji o unieważnieniu. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej będzie przekazywał informacje w tych sprawach za pośrednictwem dyrektora szkoły.

W rozdziale 3b USO są przewidziane rozwiązania dotyczące unieważnienia pracy egzaminacyjnej odpowiednio egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu albo egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części pisemnej, w przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązania zadania lub zadań przez ucznia, słuchacza albo absolwenta lub występowania w pracy egzaminacyjnej ucznia, słuchacza albo absolwenta jednakowych sformułowań wskazujących na udostępnienie rozwiązań innemu uczniowi, słuchaczowi albo absolwentowi lub korzystanie z rozwiązań innego ucznia, słuchacza albo absolwenta. Unieważnienie pracy egzaminacyjnej z danego przedmiotu ma bardzo niekorzystny wpływ na wyniki uzyskane z całego egzaminu. Uruchamiając procedurę unieważnienia dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, za pośrednictwem dyrektora szkoły, najpierw przekazuje zainteresowanym informację o zamiarze unieważnienia ich pracy egzaminacyjnej. Uczeń,

słuchacz lub absolwent mają możliwość dokonania wglądu do dokumentacji stanowiącej podstawę do wszczęcia procedury unieważnienia i złożenia wyjaśnień w sprawie. Jednocześnie, pisemną informację o podjętej już decyzji o unieważnieniu dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje bezpośrednio uczniowi, słuchaczowi lub absolwentowi. Dyrektor szkoły posiada lepszy kontakt ze swoimi uczniami, słuchaczami i absolwentami oraz ich rodzicami (np. zna adres zamieszkania, ma kontakt telefoniczny), stąd jest zasadne, aby dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazał informację o unieważnieniu również za pośrednictwem dyrektora szkoły.

2. Systemy informatyczne obsługujące egzaminy zewnętrzne.

Proponuje się wprowadzenie w ustawie o systemie oświaty kolejnego rozdziału, tj. rozdziału 3c – **art. 1 pkt 26 projektu ustawy**, określającego systemy informatyczne wykorzystywane do przeprowadzania egzaminów organizowanych w systemie oświaty.

Do przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminów eksternistycznych z zakresu kształcenia ogólnego będzie wykorzystywany System Informatyczny Obsługujący Egzaminy Ogólnokształcące (SIOEO), natomiast do przeprowadzania egzaminu zawodowego, egzaminu eksternistycznego zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie będzie wykorzystywany System Informatyczny Obsługujący Egzaminy Zawodowe (SIOEZ) – (**art. 44zzzza USO**).

Minister wskaże podległą jednostkę organizacyjną, której przedmiot działania jest związany z obsługą informatyczną edukacji, która będzie odpowiedzialna za obsługę organizacyjno-techniczną funkcjonowania SIOEO, zapewniając jednocześnie środki finansowe na realizację tego zadania. Natomiast Centralna Komisja Egzaminacyjna, zwana dalej „CKE”, będzie odpowiadać za obsługę organizacyjno-techniczną funkcjonowania SIOEZ – (**art. 44zzzzb USO**).

W **art. 44zzzzc USO** wskazany został zakres danych gromadzonych i przetwarzanych w systemach SIOEO i SIOEZ, niezbędnych do przeprowadzenia odpowiednio egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminów eksternistycznych z przedmiotów ogólnokształcących oraz egzaminu zawodowego i egzaminu eksternistycznego zawodowego. Wskazany został również okres przechowywania tych danych. Ponadto w ww. systemach informatycznych będą przechowywane dane dotyczące materiałów egzaminacyjnych wykorzystywanych do przeprowadzenia danego egzaminu, liczby punktów przyznanych przez egzaminatora za rozwiązanie każdego zadania i wyniki, jakie uzyskał zdający

odpowiednio z egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminów eksternistycznych ogólnokształcących oraz egzaminu zawodowego i egzaminu eksternistycznego zawodowego.

Określone zostały także zadania podmiotów wskazanych w projekcie, realizowane w ramach obsługi organizacyjno-technicznej SIOEO i SIOEZ, związane z zapewnianiem odpowiedniego użytkowania i bezpieczeństwa tych systemów – **art. 44zzzzd USO**.

W **art. 44zzzze USO** wskazano administratorów baz danych SIOEO i baz danych SIOEZ oraz podmioty upoważnione do wprowadzania danych do ww. baz danych.

Obecnie przepisy USO w rozdziale 3b (art. 44zzra oraz art. 44zzzd ust. 5 USO) zawierają minimalne regulacje dotyczące przeprowadzania egzaminów zewnętrznych z wykorzystaniem systemów informatycznych. Działania związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminów eksternistycznych, egzaminu zawodowego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie odbywają się z wykorzystaniem odpowiedniego systemu informatycznego. Są to: dla egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminów eksternistycznych z zakresu kształcenia ogólnego – SIOEO; dla egzaminu zawodowego, egzaminu eksternistycznego zawodowego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie – SIOEZ. Uregulowanie najważniejszych kwestii dotyczących systemów informatycznych wspomagających przeprowadzanie egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu zawodowego i egzaminów eksternistycznych na poziomie ustawy jest niezbędne z uwagi na kwestie dotyczące przetwarzanych w nich danych oraz konieczność zapewnienia stabilnego finansowania utrzymania i rozwoju tych systemów.

Jednocześnie w projekcie ustawy proponuje się:

- 1) dodanie przepisu stanowiącego, że CKE oraz okręgowe komisje egzaminacyjne realizują zadania związane z przeprowadzaniem egzaminów zewnętrznych z wykorzystaniem systemów informatycznych, o których mowa w dodanym rozdziale 3c USO – **art. 1 pkt 1 lit. a projektu ustawy** (zmiana w art. 9c USO);
- 2) uchylenie przepisu (art. 44zzra USO) dotyczącego elektronicznego systemu wspomagającego przeprowadzanie egzaminów.

3. Zmiany w zakresie przeprowadzania egzaminu zawodowego:

– **udział operatora pracowni informatycznej w przeprowadzaniu części pisemnej oraz części praktycznej egzaminu zawodowego**

Proponuje się, aby w przeprowadzaniu części pisemnej oraz części praktycznej egzaminu zawodowego, w której do wykonania zadania lub zadań egzaminacyjnych niezbędne jest wykorzystanie komputera i której jedynym rezultatem końcowym wykonania zadania lub zadań egzaminacyjnych jest dokumentacja wykonana z wykorzystaniem komputera, mógł brać udział operator pracowni informatycznej – **art. 1 pkt 21 projektu ustawy** (dodano art. 44zzzib USO).

Proponuje się również, aby operatorem pracowni informatycznej był nauczyciel lub osoba pełnoletnia niebędąca nauczycielem oraz uczniem szkoły, w której jest przeprowadzany egzamin zawodowy, albo słuchaczem kwalifikacyjnego kursu zawodowego prowadzonego w podmiocie, w którym przeprowadzany jest egzamin zawodowy, wskazana odpowiednio przez dyrektora szkoły, placówki lub centrum, o których mowa w art. 2 pkt 4 UPO, pracodawcę lub podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 UPO, oraz posiadająca kwalifikacje lub umiejętności właściwe do wykonywania zadań operatora.

Zadania operatora określono w ust. 3 w dodawanym art. 44zzzib USO i należą do nich:

- 1) przygotowanie wyposażenia stanowisk egzaminacyjnych, w tym materiałów i przyborów pomocniczych, niezbędnego do przeprowadzenia tego egzaminu;
- 2) zapewnienie prawidłowego funkcjonowania sprzętu i urządzeń wykorzystywanych w czasie przeprowadzania tego egzaminu, w tym usuwanie awarii występujących na stanowiskach egzaminacyjnych w czasie tego egzaminu;
- 3) zapewnienie warunków gwarantujących samodzielną pracę zdających, z uwzględnieniem zachowania bezpiecznych i higienicznych warunków w miejscu przeprowadzania tego egzaminu;
- 4) przeprowadzenie, na polecenie przewodniczącego zespołu nadzorującego, instruktażu stanowiskowego dla zdających;
- 5) zabezpieczenie, w sposób trwały, efektów pracy zdających według procedur ustalonych przez CKE.

– **wynagrodzenia egzaminatorów-weryfikatorów i operatorów pracowni informatycznej oraz zwiększenie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie za**

jednorazowe przystąpienie do egzaminu z każdej kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie

Proponuje się rozszerzenie katalogu kosztów dofinansowywanych ze środków Funduszu Pracy związanych z przeprowadzeniem egzaminu zawodowego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i zwiększenie wysokości kwoty przeznaczonej na to dofinansowanie za jednorazowe przystąpienie do egzaminu z każdej kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie – **art. 1 pkt 2 projektu ustawy** (zmiana w art. 9fa ust. 2 USO).

Od 2019 r. ze środków Funduszu Pracy dofinansowuje się koszty przeprowadzenia egzaminu zawodowego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. W związku z wprowadzeniem proponowanych rozwiązań dotyczących wynagradzania egzaminatorów-weryfikatorów i operatorów pracowni informatycznej istnieje konieczność rozszerzenia katalogu kosztów dofinansowywanych ze środków Funduszu Pracy związanych z przeprowadzeniem egzaminu zawodowego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie o koszty związane z wynagradzaniem wskazanych osób. Wprowadzenie powyższej zmiany, wprowadzenie od 2020 r. obowiązku przystąpienia do egzaminu zawodowego m.in. uczniów techników i branżowych szkół I i II stopnia, wzrost minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego, będącej podstawą do określenia wynagrodzenia egzaminatorów i asystentów technicznych biorących udział w przeprowadzeniu egzaminu zawodowego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, a także wzrost inflacji w ostatnich latach, spowodowały wzrost kosztów przeprowadzania części praktycznej egzaminu zawodowego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Stąd również konieczność zwiększenia, od 2024 r., wysokości kwoty przeznaczonej na dofinansowanie z Funduszu Pracy za jednorazowe przystąpienie do egzaminu z każdej kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie z kwoty 97 zł do kwoty 126 zł.

- **przeprowadzenie egzaminów w części praktycznej z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu zawodowego – art. 1 pkt 19 projektu ustawy** (zmiana w art. 44zzzd USO)

W obowiązujących przepisach część pisemna egzaminu zawodowego jest przeprowadzana z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminów zawodowych.

W projekcie ustawy, w celu usprawnienia systemu egzaminacyjnego, w zakresie art. 44zzzd dodano ust. 4a USO, zgodnie z którym część praktyczna może być przeprowadzana z wykorzystaniem Systemu Informatycznego Obsługującego Egzaminy Zawodowe, o którym mowa w art. 44zzzza pkt 2 USO.

- **wykorzystanie narzędzi elektronicznych do sprawdzania prac egzaminacyjnych zdających część praktyczną egzaminu zawodowego – art. 1 pkt 23 lit. a projektu ustawy** (zmiana w art. 44zzzn USO)

Obecnie prace egzaminacyjne zdających w części pisemnej egzaminu zawodowego są sprawdzane z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych. Część pisemna egzaminu zawodowego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzana z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu zawodowego już od 2020 r.

W projekcie ustawy, w celu usprawnienia systemu egzaminacyjnego, w zakresie art. 44zzzn ust. 1 USO, dodano możliwość sprawdzania prac egzaminacyjnych w części praktycznej egzaminu zawodowego z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych.

- **skrócenie terminu umożliwiającego dokonanie wglądu do pracy egzaminacyjnej na egzaminie zawodowym – art. 1 pkt 25 projektu ustawy** (zmiana w art. 44zzzt USO)

Proponuje się skrócenie z 6 miesięcy do 3 miesięcy terminu dokonania wglądu do pracy egzaminacyjnej.

Art. 44zzzt USO określa, że zdający lub jego rodzice mogą dokonać wglądu do zadań i udzielonych odpowiedzi – w przypadku części pisemnej egzaminu zawodowego oraz karty oceny – w przypadku części praktycznej egzaminu zawodowego, w terminie 6 miesięcy od dnia wydania przez okręgową komisję egzaminacyjną certyfikatu kwalifikacji zawodowej lub informacji o wynikach egzaminu zawodowego. Z dotychczasowej praktyki wynika, że absolwenci wykazują duże zainteresowanie wglądem do prac egzaminacyjnych szczególnie w pierwszym miesiącu po otrzymaniu wyników (w omawianym okresie toczą się jeszcze zazwyczaj postępowania rekrutacyjne do szkół kolejnego etapu edukacyjnego). W kolejnych miesiącach zainteresowanie wglądem do prac egzaminacyjnych jest sporadyczne. W związku z tym, że egzaminy zawodowe odbywają się w dwóch sesjach w ciągu roku (np. LATO i ZIMA), możliwość dokonywania wglądu przez tak długi okres (6 miesięcy) może powodować różne komplikacje. Obecnie zdarzają się sytuacje, że osoba dokonująca wglądu

do swojej pracy egzaminacyjnej po sesji egzaminacyjnej egzaminu zawodowego (np. po sesji LATO) już wcześniej przystąpiła do egzaminu w kolejnej sesji egzaminacyjnej (np. sesja ZIMA)

i otrzymała dwa różne wyniki egzaminu zawodowego. Omawiana sytuacja może generować wątpliwości co do rzeczywistego wyniku egzaminu i tym samym niejasny jest sposób postępowania z wydanymi dokumentami. Biorąc powyższe pod uwagę jest uzasadnione skrócenie terminu umożliwiającego dokonanie wglądu do pracy egzaminacyjnej.

4. Pozostałe zmiany proponowane w USO:

- **uzyskiwanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe lub dyplomu zawodowego w zawodach nauczanych na poziomie technika przez osoby, które posiadają różne dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe – art. 1 pkt 4 projektu ustawy** (zmiana w art. 11b USO)

W związku z uwagami zgłaszanymi przez Rządowe Centrum Legislacji do rozporządzenia wydawanego na podstawie art. 11b USO w brzmieniu dotychczasowym, dotyczącymi problemu niewłaściwego podziału materii między ustawę a rozporządzenie, proponuje się uwzględnienie w projekcie ustawy części merytorycznych rozwiązań, które dotychczas były ujęte w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie warunków, jakie musi spełnić osoba ubiegająca się o uzyskanie dyplomu zawodowego albo dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 72).

W związku z powyższym dodano regulacje dotyczące poziomu wykształcenia wymaganego od osoby mogącej uzyskać dyplom zawodowy albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika oraz możliwości uwzględnienia, jako warunku uzyskania odpowiedniego dyplomu, określonych potwierdzonych odpowiednim dokumentem kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie.

Wykaz dokumentów (tj. odpowiednio certyfikatów kwalifikacji zawodowych, świadectw potwierdzających kwalifikacje w zawodzie lub świadectw czeladniczych), które umożliwią uzyskanie odpowiedniego dyplomu, dla zawodów określonych w obecnie obowiązującej klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego albo w klasyfikacjach zawodów szkolnictwa zawodowego, zostanie określony w rozporządzeniu wydanym na podstawie proponowanego art. 11b ust. 8 USO.

- **programy nauczania – art. 1 pkt 7 projektu ustawy** (zmiana w art. 22a USO)

W art. 22a USO proponuje się dodanie ust. 4a, zgodnie z którym ewentualne treści zawarte w programie wychowania przedszkolnego i programach nauczania do danych zajęć edukacyjnych

(dopuszczonych do użytku w przedszkolu lub szkole) wykraczające poza zakres treści nauczania ustalony w podstawie programowej, powinny być oznaczone w sposób czytelny w tym programie. Projektowana zmiana jest kompatybilna z działaniami Ministerstwa Edukacji Narodowej polegającymi na ograniczeniu zakresu treści nauczania – wymagań szczegółowych ustalonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, stąd zasadne jest, aby również w przypadku programów nauczania, które nauczyciele przedstawiają dyrektorowi przedszkola lub szkoły, było czytelnie oznaczone, które treści nauczania planowane do realizacji wykraczają poza zakres treści nauczania ustalonych w danej podstawie programowej (jeżeli takowe są w programie nauczania). Ułatwi to dyrektorowi szkoły i radzie pedagogicznej ustalenie szkolnego zestawu programów nauczania w sposób uwzględniający warunek określony w art. 22a ust. 5 USO, zgodnie z którym program wychowania przedszkolnego i programy nauczania powinny być dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów, dla których są przeznaczone. Proponuje się, aby zmiana w tym zakresie weszła w życie z dniem 1 września 2025 r., co umożliwi przedszkolom i szkołom wdrożenie tej zmiany.

– **podręczniki – art. 1 pkt 8 projektu ustawy** (zmiana w art. 22ao USO)

Proponuje się doprecyzowanie warunków, jakie powinien spełniać podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego, określonych w art. 22ao ust. 3 pkt 2 USO, przez wyłączenie możliwości prezentacji w podręczniku treści w sposób repetycyjny, tj. taki, który służy powtarzaniu i utrwalaniu treści nauczania przez wykonywanie zadań typu egzaminacyjnego lub w sposób podporządkowany ćwiczeniu technik rozwiązywania zadań egzaminacyjnych. Postępowaniu w sprawie dopuszczenia do użytku szkolnego będą podlegać wyłącznie podręczniki, które są środkiem dydaktycznym wspierającym uczniów w nabywaniu przez nich wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla danego przedmiotu na danym etapie edukacyjnym. Wyłączone z możliwości dopuszczania do użytku szkolnego będą opracowania przygotowane w sposób repetycyjny (repetytoria), których celem jest powtarzanie i utrwalanie treści nauczania, z ukierunkowaniem na wykonywanie zadań typu egzaminacyjnego. W związku z tą zmianą w projekcie ustawy przewidziano przepis przejściowy, który umożliwi stosowanie dotychczasowych przepisów do postępowań

w sprawie dopuszczenia do użytku szkolnego podręcznika wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy (**art. 15 ust. 1 projektu ustawy**).

Ponadto, w art. 22ao USO (**art. 1 pkt 8 lit. b projektu ustawy**) proponuje się dodanie ust. 4, w którym wprowadzono wymóg graficznego oznaczenia w podręcznikach treści wykraczających poza zakres ustalony w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla danych zajęć na danym etapie edukacyjnym. Zmiana ma na celu ułatwienie uczniom korzystania z podręcznika (uczenia się z pomocą podręcznika) przez wskazanie, które treści w podręczniku są ponadprogramowe, tj. wykraczają poza zakres ustalony w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla danych zajęć na danym etapie edukacyjnym. Wymóg ten będzie dotyczył podręczników, w stosunku do których złożono wnioski o ich dopuszczenie do użytku, już po wejściu w życie tych zmian.

W przypadku podręczników już dopuszczonych do użytku szkolnego zaproponowano przepis, który umożliwi wprowadzenie w podręczniku oznaczeń graficznych informujących o treściach ponadprogramowych, bez konieczności złożenia wniosku o dopuszczenie podręcznika do użytku szkolnego (**art. 15 ust. 2 projektu ustawy**).

Z kolei w **art. 14 projektu ustawy** zaproponowano przepis, który nakłada na wydawców obowiązek zapewnienia cyfrowego odzwierciedlenia podręcznika wydanego w postaci papierowej, dopuszczonego do użytku szkolnego na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2020 r., na informatycznym nośniku danych lub w Internecie oraz wymóg poinformowania ministra o spełnieniu tego obowiązku, ze wskazaniem rodzaju informatycznego nośnika danych lub adresu strony internetowej, na których jest udostępnione cyfrowe odzwierciedlenie podręcznika. Obowiązek ten będzie dotyczył wydawców, którzy po dniu wejścia w życie ustawy będą planowali kolejne niezmienione wydanie podręcznika. W ten sposób każdy uczeń, niezależnie od daty dopuszczenia podręcznika do użytku szkolnego, będzie miał zapewnioną możliwość korzystania z niego w dwóch wersjach, tj. papierowej i w cyfrowym odzwierciedleniu.

W **art. 1 pkt 9 projektu ustawy** zaproponowano także zmianę dotyczącą art. 22at ust. 2 pkt 1 USO, która polega na wykreśleniu jednej z przesłanek fakultatywnych umożliwiających skreślenie rzeczoznawcy z listy rzeczoznawców prowadzonej przez ministra, tj. w przypadku, gdy rzeczoznawca dwukrotnie, bez uzasadnienia, odmówił sporządzenia opinii. W związku z tym, że w kontaktach z rzeczoznawcami są wykorzystywane m.in. środki komunikacji elektronicznej utrudniona jest ocena, czy nieudzielenie odpowiedzi na skierowane tą drogą

zapytanie o gotowość opiniowania danego podręcznika jest równoznaczne z odmową jego opiniowania, gdyż może wynikać np. z braku dostępu do poczty elektronicznej w danym terminie, a w konsekwencji utrudnione jest stosowanie tego przepisu.

Jednocześnie w art. 22at ust. 2 USO proponuje się dodanie pkt 2a określającego fakultatywną przesłankę umożliwiającą skreślenie rzeczoznawcy z listy prowadzonej przez ministra, w przypadku trzykrotnego przekroczenia terminu (niezależnie czy z uzasadnieniem czy bez uzasadnienia) na sporządzenie opinii, ze względu na istotne znaczenie terminowości opiniowania dla prawidłowości postępowania w sprawie dopuszczenia podręcznika do użytku szkolnego.

W związku z ww. zmianą dokonano również modyfikacji brzmienia art. 22c USO, który w ust. 3 odsyłał do skreślanego pkt 1 w art. 22at ust. 2.

W **art. 16 projektu ustawy** zaproponowano, w związku Komunikatem Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk z dnia 10 maja 2024 r., aby w przypadku kolejnego niezmienionego wydania podręcznika dopuszczonego do użytku szkolnego do dnia 31 grudnia 2025 r., podmiot, o którym mowa w art. 22an ust. 3 USO, mógł dokonać w nim odpowiednich zmian w pisowni wynikających z tego komunikatu, bez konieczności złożenia wniosku o dopuszczenie podręcznika do użytku szkolnego. Zmiany są ściśle określone, a zatem ich wprowadzenie będzie czynnością korektorską.

– **monitorowanie i ocena realizacji zadań w ramach programu Rady Ministrów mającego na celu wspomaganie organów prowadzących**

W **art. 1 pkt 27 projektu ustawy** proponuje się nowe brzmienie art. 90u ust. 4 pkt 5 USO przez jego uzupełnienie o upoważnienie do określenia w rozporządzeniu sposobu monitorowania i oceny realizacji zadań w ramach programu Rady Ministrów mającego na celu wspomaganie organów prowadzących szkoły, inne formy wychowania przedszkolnego lub placówki w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki lub w podnoszeniu poziomu dyscypliny w szkołach, innych formach wychowania przedszkolnego lub placówkach, w tym składania sprawozdań z realizacji tego programu.

– **możliwość zlecenia Instytutowi Badań Edukacyjnych w Warszawie, zwanego dalej „IBE”, badań, analiz, ekspertyz itp.**

W **art. 1 pkt 28 projektu ustawy** zaproponowano zmiany w art. 94ba USO służące lepszej organizacji i zwiększeniu efektywności realizacji zadań wykonywanych przez IBE na

zlecenie ministra. W ust. 1 podkreśla się, że ich realizacja ma służyć analizie i ewaluacji jakości kształcenia. W projekcie definiuje się także dodatkowo zadania, które będą mogły być zlecane IBE, wskazując że chodzi w szczególności o wykonywanie krajowych i międzynarodowych badań edukacyjnych, analiz, ekspertyz, raportów i not. W ten sposób podkreśla się, że istotny charakter mają nie tylko same badania, ale także ich dodatkowe produkty o charakterze badawczo-wdrożeniowym i analitycznym. W projektowanym ust. 4 zaznacza się, że takie zadania, za zgodą ministra, mogą być realizowane także we współpracy z CKE, okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi oraz podległą ministrowi jednostką organizacyjną (Centrum Informatycznym Edukacji). Proponowane rozwiązanie wskazuje na nieodzowność i zasadność wykorzystywania zasobów informacyjnych wspomnianych powyżej instytucji w związku z wykonywaniem przez IBE zadań zleczanych przez ministra. W ust. 6 opisano mechanizm nieodpłatnego przekazywania IBE przez podmioty wskazane w ust. 4 danych niezbędnych do wykonania zadań badawczych, badawczo-wdrożeniowych i analitycznych, a pochodzących z systemów informatycznych obsługujących egzaminy ogólnokształcące i zawodowe. Analogiczną regulację dotyczącą pozyskiwania przez IBE danych z SIO zaproponowano w dodawanym w USIO art. 64b (art. 2 pkt 11 projektu ustawy). Uznanie badań edukacyjnych zleczanych przez ministra za instrument analizy i ewaluacji jakości kształcenia sprawia, że konieczne staje się zagwarantowanie udziału przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek w tego rodzaju projektach przez ustanowienie obowiązku uczestnictwa tych podmiotów w badaniach. Taki obowiązek przewidziano w ust. 5 pkt 1. Należy jednak podkreślić, że obowiązek ten będzie spoczywał na wskazanych podmiotach, a nie na dzieciach objętych wychowaniem przedszkolnym, uczniach, wychowankach i nauczycielach. Wciąż będą oni mieli prawo do odmowy wzięcia udziału w badaniu, a w przypadku dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz niepełnoletnich uczniów i wychowanków będzie wymagane uzyskanie zgody ich rodziców lub opiekunów prawnych. W projektowanym ust. 7 przewidziano katalog danych uczestników badań, które mogą być gromadzone i przetwarzane przez IBE na potrzeby przedsięwzięć badawczych. Jednocześnie w projektowanym ust. 8 stwarza się możliwość pozyskiwania i przetwarzania innych danych osobowych niż wymienione w katalogu określonym w ust. 7, o ile są one niezbędne do realizacji zadań zleczonych przez ministra. W projektowanym ust. 9 wskazano maksymalny termin przetwarzania pozyskanych w tym celu danych osobowych, określając go na 8 lat. Taki okres przetwarzania danych jest niezbędny ze względu na specyfikę zadań zleczanych przez ministra i konieczność zachowania ciągłości czynności badawczo-analitycznych. W projektowanym ust. 10 ustanowiono IBE administratorem

danych osobowych gromadzonych i przetwarzanych na potrzeby realizacji zadań opisanych w ust. 1. W celu zapewnienia zgodności z istniejącymi regulacjami odnoszącymi się do ochrony danych osobowych w projektowanym ust. 10 wprowadza się jednak zastrzeżenie, że ustalona w nim zasada obowiązuje, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

II. Propozycje zmian USIO

Zmiana w art. 7 w ust. 1 pkt 10 USIO polega na dodaniu podstawy prawnej do gromadzenia w bazie danych SIO danych szkół o adresach innych lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz o adresach miejsc innych niż szkoła, w których jest przeprowadzany egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny. Konieczność zmiany przepisów USIO wynika z potrzeby uporządkowania i unormowania gromadzenia danych adresowych szkół w bazie danych SIO przez dodanie ich do zbioru danych o szkołach i placówkach oświatowych, czyli Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych (RSPO), który jest jedną z części składowych tego systemu.

Zakres danych dziedzinowych ucznia gromadzonych w bazie danych SIO rozszerza się o datę rozpoczęcia i datę zakończenia realizacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz związanych z wczesnym wspomaganie rozwoju i kształceniem specjalnym, o których mowa w art. 12 pkt 6–12 USIO. Gromadzenie tych dat w bazie danych SIO jest niezbędne do prawidłowego pozyskania danych, o których mowa w art. 12 pkt 6–12 USIO, w układzie chronologicznym.

Regułą jest, o czym stanowi art. 33 USIO, że dane identyfikacyjne szkół i placówek oświatowych oraz ich zespołów są zobowiązane przekazywać do RSPO odpowiednie organy prowadzące bądź rejestrujące szkoły i placówki oświatowe. Jednakże, celem ułatwienia przekazywania danych oraz dla zapewnienia ich aktualności, zgodnie z art. 36 ust. 1 USIO, niektóre dane mogą być przekazywane do RSPO przez dyrektora szkoły lub placówki oświatowej. W związku z tym, proponuje się zmianę brzmienia art. 36 ust. 1 pkt 1 USIO, tak aby dane o adresach innych lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz o adresach miejsc innych niż szkoła, w których jest przeprowadzany egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny, przekazywał do bazy danych SIO dyrektor szkoły lub placówki oświatowej.

Gromadzenie danych adresowych szkół w bazie danych SIO jest również konieczne ze względu na potrzeby związane z organizacją egzaminów zewnętrznych przez okręgowe komisje egzaminacyjne. W konsekwencji w art. 55 w ust. 1 pkt 2 USIO proponuje się dodanie podstawy prawnej do pozyskiwania danych o adresach miejsc innych niż szkoła, w których jest przeprowadzany egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny z bazy danych SIO przez okręgowe komisje egzaminacyjne.

W zbiorach danych ucznia oraz nauczyciela rozszerza się zakres danych, które są już obecnie pozyskiwane z rejestru PESEL do bazy danych SIO, o informację o dacie zgonu albo dacie znalezienia zwłok ucznia lub nauczyciela. W przypadku pozytywnej weryfikacji danych ucznia lub nauczyciela z danymi znajdującymi się w rejestrze PESEL, do zbioru danych ucznia lub nauczyciela w SIO, oprócz takich danych jak drugie imię (imiona), płeć, data i miejsce urodzenia oraz obywatelstwo, zostanie pozyskana z rejestru PESEL w przypadku zgonu ucznia lub nauczyciela – również data zgonu albo data znalezienia zwłok. Pozyskiwanie z rejestru PESEL informacji o dacie zgonu albo dacie znalezienia zwłok ucznia lub nauczyciela będzie kolejnym czynnikiem kontrolnym wdrożonym w SIO, który ma gwarantować integralność danych znajdujących się w bazie danych SIO. Ponadto, celem pozyskania z bazy danych SIO prawidłowych danych przez jednostki samorządu terytorialnego i jednostki obsługujące, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. i USIO, w związku z prowadzeniem obsługi szkół i placówek oświatowych przez te podmioty, rozszerza się zakres danych pozyskiwanych na podstawie art. 59 pkt 1 USIO, o dane dotyczące daty zgonu albo daty znalezienia zwłok nauczyciela.

Proponuje się dodanie art. 64b określającego, że dane gromadzone w SIO mogą być na wniosek dyrektora IBE lub upoważnionej przez niego osoby przekazywane IBE na potrzeby realizowanych przezeń na zlecenie ministra zadań określonych w art. 94ba ust. 1 USO.

Zmiana art. 96 USIO polega na przywróceniu brzmienia tego przepisu sprzed zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel (Dz. U. poz. 1234, z późn. m.). Celem ochrony danych identyfikacyjnych oraz danych dziedzinowych zgromadzonych w bazie danych SIO, do obsługi organizacyjno-technicznej funkcjonowania tej bazy powinna być wyznaczona tylko jedna jednostka organizacyjnie podległa ministrowi. Standardem jest, że system informatyczny ma tylko jednego administratora.

III. Propozycje zmian w UPO

1. Uzupełnienie zakresu danych, które powinny być uwzględnione w obwieszczeniu ministra o ogólnopolskiej sieci branżowych centrów umiejętności.

Proponuje się zmianę upoważnienia dla ministra do ogłoszenia ogólnopolskiej sieci branżowych centrów umiejętności – **art. 3 pkt 1 projektu ustawy** (zmiana w art. 8a UPO) polegającą na uzupełnieniu zakresu danych, które powinny być uwzględnione w obwieszczeniu o ogólnopolskiej sieci branżowych centrów umiejętności, zwanych dalej „BCU”.

Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 8a ust. 8 UPO, minister ogłasza ogólnopolską sieć branżowych centrów umiejętności w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Niemniej jednak w upoważnieniu tym nie został określony zakres danych, które powinny zostać ujęte w tym obwieszczeniu. W związku z powyższym, w celu zwiększenia rozpoznawalności nowo tworzonych placówek, zasadne jest uzupełnienie upoważnienia o konieczność uwzględnienia w obwieszczeniu danych niezbędnych do identyfikacji poszczególnych BCU. Wśród danych ujętych w obwieszczeniu planuje się uwzględnić następujące informacje:

- 1) dziedzinę zawodową określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 46c ust. 1 UPO;
- 2) nazwę i adres siedziby BCU;
- 3) nazwę organu prowadzącego BCU;
- 4) nazwę organizacji branżowej właściwej dla dziedziny zawodowej, z którą zostało zawarte porozumienie, o którym mowa w art. 8 ust. 3a UPO, jeżeli organizacja ta nie jest organem prowadzącym dane BCU.

2. System informatyczny wspierający realizację zadań z zakresu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieci i młodzieży.

Projektowane przepisy – **np. 3 pkt 2 projektu ustawy** (dodanie np. 44e UPO) mają na celu wsparcie, za pomocą systemu informatycznego, realizacji przez przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły i placówki zadań związanych z udzielaniem dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz organizacją wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, kształcenia specjalnego i zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, co przyczyni się do poprawy jakości wykonywania tych zadań. Stanowi to odpowiedź na potrzebę usprawnienia tych procesów ze względu na rosnące zapotrzebowanie na wsparcie

dzieci i uczniów, uwarunkowane np. kryzysem zdrowia psychicznego oraz potrzeby samych ww. jednostek.

Wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań poprawi jakość pracy oraz zmniejszy obciążenia biurokratyczne, jak również umożliwi pozyskanie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej danych o funkcjonowaniu systemu. W proponowanej regulacji określono, jakie dane są gromadzone i przetwarzane w systemie informatycznym.

Podstawą do udzielenia wsparcia jest rozpoznanie potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka. W ostatnich latach opracowano szereg narzędzi diagnostycznych wspierających proces identyfikacji tych potrzeb (np. TROS-KA, Objawy-Kompetencje-Cechy, Kompleksowa Analiza Procesów Poznawczych) oraz narzędzia do badań przesiewowych (Skrining Rozwojowy Małego Dziecka i Kwestionariusz Szkolnej Oceny Funkcjonalnej). Narzędzia zostały zwalidowane na populacji dzieci w wieku do rozpoczęcia obowiązku szkolnego oraz uczniów uczęszczających do polskiego systemu oświaty, uzyskując wysokie wyniki w zakresie rzetelności i trafności. Ich opracowanie zostało sfinansowane ze środków UE (TROS-KA, Objawy-Kompetencje-Cechy, Kompleksowa Analiza Procesów Poznawczych) oraz budżetu państwa (Skrining Rozwojowy Małego Dziecka i Kwestionariusz Szkolnej Oceny Funkcjonalnej). Ich udostępnienie w systemie informatycznym, zapewnianym przez ministra, odciąży finansowo organy prowadzące szkoły i placówki, bowiem narzędzia te są w pełni bezpłatne, nie wymagają zakupu dodatkowych pomocy czy arkuszy. Ogólnopolskie wdrożenie tych narzędzi podniesie dostępność i jakość wsparcia udzielanego w przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach i placówkach. Narzędzia te będą mogły być bowiem wykorzystywane nie tylko przez nauczycieli specjalistów pracujących w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, ale również tych, którzy – zgodnie z przepisami np. 42d ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986), są zatrudnieni przedszkolu niebędącym przedszkolem specjalnym, w szkole podstawowej, liceum ogólnokształcącym, technikum i branżowej szkole I stopnia, niebędących szkołami specjalnymi, w szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego oraz w zespole, w skład którego wchodzi to przedszkole lub ta szkoła. Zostały przygotowane także narzędzia dla nauczycieli niebędących specjalistami i opiekunów dzieci, którzy z ich wykorzystaniem będą mogli usystematyzować swoje obserwacje odnoszące się do funkcjonowania dziecka, gromadzone w toku bieżącej pracy z dzieckiem oraz na tej podstawie, wspólnie ze specjalistami, zaplanować odpowiednie do potrzeb dziecka działania

wspierające. Zwiększy to dostępność wsparcia, umożliwi bowiem uruchomienie działań wspierających szybciej, bo już na podstawie rozpoznania potrzeb na poziomie przedszkola lub szkoły, ograniczając liczbę uczniów objętych diagnozą w poradniach psychologiczno-pedagogicznych do tych sytuacji, w których potrzebna jest wielospecjalistyczna diagnoza psychometryczna. Przyczyni się również do podniesienia jakości tego wsparcia, bowiem narzędzia zostały przygotowane zgodnie z metodyką oceny funkcjonalnej, opartej na rekomendowanym przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) modelu biopsychospołecznym. Obejmują one zarówno identyfikację potrzeb, jak i wskazówki do bezpośredniej pracy z uczniem, z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF). Dodatkowo system informatyczny zapewni bardziej rzetelne i dokładne (zanonimizowane) dane na poziomie Ministerstwa Edukacji Narodowej, co pozwoli bardziej efektywnie (również finansowo) planować i wdrażać politykę oświatową państwa.

Dodatkowo w systemie informatycznym zapewnione zostaną funkcjonalności ułatwiające wykonywanie zadań związanych z udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wynikających z obowiązujących przepisów, w tym wspierające pracę zespołową nauczycieli i specjalistów oraz komunikację z rodzicami uczniów i pełnoletnimi uczniami. Stanowi to odpowiedź na zgłaszane przez dyrektorów i nauczycieli oraz związki zawodowe kadr systemu oświaty postulaty w zakresie zmniejszenia obciążenia czynnościami biurokratycznymi. Przygotowanie i wdrożenie systemu informatycznego zaplanowano w ramach realizacji projektu pn. „Przygotowanie systemu informatycznego, wspierającego poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS).

Zadania związane z zapewnieniem funkcjonowania systemu informatycznego będzie wykonywać wyznaczona przez ministra podległa jednostka organizacyjna, której przedmiot działania jest związany z obsługą informatyczną edukacji (Centrum Informatyczne Edukacji), a dostęp do udostępnionych w tym systemie narzędzi diagnostycznych będzie nadawał dyrektor szkoły lub placówki, zgodnie z posiadanymi przez pracownika szkoły lub placówki kompetencjami (np. dostęp do narzędzi diagnostycznych przeznaczonych dla psychologów będą mieli wyłącznie nauczyciele psycholodzy).

Uregulowanie kwestii dotyczących systemu informatycznego na poziomie ustawy jest niezbędne, zważywszy na kwestie dotyczące przetwarzania danych niezbędnych do przeprowadzenia identyfikacji potrzeb, a następnie zaplanowania odpowiedniego wsparcia dla

dziecka lub ucznia. Określenie tej kwestii w ustawie pozwoli zapewnić stabilne finansowanie i rozwijanie funkcjonalności systemu informatycznego.

3. Zgoda na prowadzenie eksperymentu pedagogicznego.

Proponuje się zmianę organu wydającego zgodę na prowadzenie w przedszkolu i szkole eksperymentu pedagogicznego z zakresu kształcenia ogólnego – **art. 3 pkt 3 projektu ustawy** (zmiany w art. 45 UPO).

Aktualnie zgodę na prowadzenie eksperymentu pedagogicznego wydaje minister na wniosek dyrektora szkoły, złożony za pośrednictwem kuratora oświaty, który dołącza swoją opinię. Kurator oświaty, pełniąc bezpośredni nadzór pedagogiczny nad szkołami powinien być organem, który wyraża zgodę na prowadzenie w szkole eksperymentu pedagogicznego. Zmiana spowoduje także skrócenie czasu rozpatrywania i wydawania decyzji w tym zakresie (sprzyja decentralizacji procesu decyzyjnego). Proponowana zmiana nawiązuje do już wprowadzonych zmian dotyczących prowadzenia w szkole innowacji. W obecnym stanie prawnym szkoły są obowiązane do podejmowania działań innowacyjnych, a prowadzenie w szkole innowacji nie wymaga uzyskiwania dodatkowych opinii i zgód innych podmiotów.

W projekcie uwzględniono również przepis przejściowy (**art. 17 projektu ustawy**), zgodnie z którym wnioski o wyrażenie zgody na prowadzenie eksperymentu pedagogicznego w szkole lub placówce, złożone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą rozpatrywane według przepisów dotychczasowych.

Zmiana nie dotyczy szkół artystycznych oraz wydawania decyzji dotyczących kształcenia zawodowego.

4. Uproszczenie procedury wprowadzania zmian do podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Proponuje się modyfikację przepisów dotyczących zgłaszania przez ministrów właściwych dla poszczególnych zawodów zmian w podstawach programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych – **art. 3 pkt 4 projektu ustawy** (zmiany w art. 46 UPO).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wprowadzenie zmian w podstawach programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz w dodatkowych umiejętnościach zawodowych następuje na wniosek ministra właściwego dla danego zawodu. Biorąc pod

uwagę konieczność stałego dostosowywania treści nauczania ujętych w podstawach programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego do zmieniających się potrzeb rynku pracy z uwzględnieniem zmian technologicznych w zawodzie (bez konieczności zmiany klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego), proponuje się, aby zmiany w ww. podstawach programowych oraz dodatkowych umiejętnościach zawodowych byłyby wprowadzane nie jak dotychczas na formalny wniosek ministra właściwego dla danego zawodu (który wymaga m.in. dołączenia opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz opinii organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.)), ale po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego dla danego zawodu. Dzięki takiemu rozwiązaniu zmiany w podstawach programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, które nie spowodują m.in. zmian w nazwie zawodu lub w nazwie kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie i tym samym nie spowodują również zmian w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego oraz zmiany w dodatkowych umiejętnościach zawodowych, będą mogły być wprowadzane w mniej sformalizowany sposób.

W związku z powyższym wskazano, że minister właściwy dla zawodu jest zobowiązany do złożenia wniosku, o którym mowa w art. 46 ust. 3 UPO w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, w przypadku zmian w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 2 i 4 UPO, w zakresie wprowadzenia, zmiany albo wykreślenia zawodu lub kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub wprowadzenia albo wykreślenia dodatkowych umiejętności zawodowych. Dostosowano również katalog informacji, które powinien zawierać przedmiotowy wniosek.

5. Uchylenie obowiązku opracowania przez kuratora oświaty programu wykorzystania środków na dofinansowanie doskonalenia nauczycieli, wyodrębnionych w budżecie wojewody – art. 3 pkt 5 projektu ustawy (zmiana w art. 51 UPO).

O obowiązku wyodrębniania środków w budżetach wojewodów na wspieranie na obszarze województwa doskonalenia zawodowego nauczycieli, w łącznej wysokości 5 000 średnich wynagrodzeń nauczyciela stażysty stanowił art. 70a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2018 r. Od dnia 1 stycznia 2019 r. – na mocy przepisów art. 6 pkt 18 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw – obowiązuje nowe brzmienie art. 70a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela,

w którym zmieniono wysokość wyodrębnianych w budżetach wojewodów środków i cel, na który są przeznaczone. Zgodnie z nowym, obowiązującym od dnia 1 stycznia 2019 r., brzmieniem art. 70a ust. 4–6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela w budżetach wojewodów wyodrębnia się środki na wspieranie organizacji doradztwa metodycznego na obszarze województwa, w łącznej wysokości 12 400 średnich wynagrodzeń nauczyciela dyplomowanego. Ze środków tych wojewoda udziela jednostkom samorządu terytorialnego prowadzącym placówki doskonalenia nauczycieli zatrudniające doradców metodycznych, o których mowa w art. 183 ust. 4 UPO, dotacji na finansowanie wydatków związanych z zatrudnieniem nauczycieli w celu realizacji zadań doradcy metodycznego. W obecnym stanie prawnym przepis zobowiązujący kuratora oświaty do opracowania programu wykorzystania środków na dofinansowanie doskonalenia nauczycieli, wyodrębnionych w budżecie wojewody nie ma zastosowania – stąd w art. 3 pkt 5 projektu ustawy zaproponowano zmianę polegającą na uchyleniu pkt 6 w art. 51 ust. 1 UPO.

6. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników.

Proponuje się zmianę sposobu określenia kwoty dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników i zasad przyznawania dofinansowania określonych w art. 122 UPO – **art. 3 pkt 7 projektu ustawy** (zmiany w art. 122 UPO)

Art. 122 ust. 3 UPO określa mechanizm ustalania kwot dofinansowania, o których mowa w art. 122 ust. 2 i 2a UPO, zgodnie z którym kwoty dofinansowania podlegają waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli ten wskaźnik w roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym następuje wypłata dofinansowania, wynosi co najmniej 105. Wysokość wskaźnika Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Pierwszy raz od wielu lat waloryzacja wystąpiła w 2022 r., kiedy to wskaźnik za 2021 r. został określony na poziomie 105,1 (wzrost cen 5,1%). W 2023 r. za 2022 r. wskaźnik ten wyniósł 114,4 (wzrost cen 14,4%), a w 2024 r. za 2023 r. wskaźnik wyniósł 111,4 (wzrost cen 11,4%). W związku z powyższym kwoty te były waloryzowane rok do roku i obecnie ich wysokość w przypadku nauki zawodu kształtuje się na poziomie 10 823,78 zł, a w przypadku zawodów określonych w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na poziomie 13 394,11 zł. W przypadku przyuczenia do wykonywania określonej pracy kwota ta kształtuje się na poziomie 340,21 zł.

Biorąc po uwagę zgłaszane problemy z naliczaniem wysokości kwoty dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika, związane z różnym interpretowaniem przez organy przyznające to dofinansowanie (odmienne podejście gmin co do sposobu jego wyliczenia), konieczna jest zmiana ww. przepisów.

Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązanie polega na zaktualizowaniu kwoty dofinansowania kosztów kształcenia jednego młodocianego pracownika wynikającej z dotychczasowej waloryzacji oraz sposobu określenia kwoty dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników przez określenie jej wysokości w odniesieniu do waloryzacji skumulowanym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem liczonej w kolejnych latach, która w przypadku osiągnięcia wskaźnika co najmniej 105 spowoduje wzrost kwot dofinansowania. Proponuje się także określenie procentowego podziału kwoty dofinansowania ze względu na ukończenie nauki zawodu i przystąpienie do egzaminu zawodowego lub czeladniczego oraz ze względu na zdanie egzaminu w taki sposób, aby wypłata pracodawcy kwoty dofinansowania kosztów kształcenia obejmowała wypłatę 50% kwoty dofinansowania za 36 miesięcy nauki zawodu u pracodawcy oraz przystąpienie do egzaminu zawodowego lub czeladniczego przez młodocianego pracownika, a także 50% kwoty dofinansowania za efekt tego kształcenia w postaci zdanego egzaminu. Proponuje się, aby

w przypadku nauki zawodu wysokość kwoty dofinansowania wynosiła do 10 824 zł przy okresie kształcenia wynoszącym 36 miesięcy, a w przypadku nauki w zawodach określonych w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego do 13 394 zł przy okresie kształcenia wynoszącym 36 miesięcy. W przypadku przyuczenia do wykonywania określonej pracy kwota dofinansowania wynosić będzie 340 zł za każdy pełny miesiąc kształcenia. Projektowany mechanizm waloryzacyjny kwot dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników zakłada, że jeżeli średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za rok kalendarzowy, w którym była przeprowadzona ostatnia waloryzacja, a w przypadku waloryzacji dokonywanej po raz pierwszy – za rok 2024, wyniósł co najmniej 105, to wartość tego wskaźnika podzieloną przez 100 przyjmuje się jako wskaźnik waloryzacji. Jeżeli wartość średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem nie osiągnie co najmniej 105, wówczas wskaźnik waloryzacji ustala się jako iloczyn podzielonych przez 100 wartości średniorocznych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem do momentu osiągnięcia wartości wskaźnika na poziomie co najmniej 105 w okresie od roku

kalendrzowego, w którym była przeprowadzona ostatnia waloryzacja, do roku poprzedzającego termin waloryzacji, a w przypadku waloryzacji dokonywanej po raz pierwszy, w okresie od roku 2024 do roku poprzedzającego termin waloryzacji.

Z informacji przekazanych przez Związek Rzemiosła Polskiego wynika, że w 2023 r. do egzaminu czeladniczego przystąpiło 17 970 młodocianych pracowników realizujących przygotowanie zawodowe u pracodawcy będącego rzemieślnikiem. Spośród tych osób, egzamin czeladniczy zdało 15 860 osób. W przypadku egzaminu zawodowego przeprowadzanego dla młodocianych pracowników realizujących przygotowanie zawodowe u pracodawców niebędących rzemieślnikami w 2023 r. z danych CKE wynika, że do tego egzaminu przystąpiło 11 374 młodocianych pracowników, z czego 8 252 młodocianych pracowników zdało egzamin zawodowy.

Zaproponowany mechanizm dofinansowania (niezależny od zdania egzaminu) spowoduje, że dofinansowaniem tym zostaną również objęci pracodawcy, których uczniowie (młodociani pracownicy) nie zdali egzaminu (około 5,5 tys. młodocianych rocznie). Rozwiązanie to jest odpowiedzią na postulaty pracodawców związane z poniesieniem przez nich kosztów kształcenia młodocianych pracowników, które nie mogły zostać pokryte żadnym dofinansowaniem w przypadku, w którym młodociany pracownik nie zdał egzaminu zawodowego lub egzaminu czeladniczego, czyli nie został spełniony jeden z warunków uzyskania przez pracodawcę dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników.

Zaproponowane rozwiązanie będzie miało zastosowanie do dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników począwszy od dnia 1 stycznia 2025 r. Natomiast do wniosków pracodawców złożonych do dnia 31 grudnia 2024 r. będą miały zastosowanie obowiązujące obecnie przepisy dotyczące przyznawania dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników.

W celu uniknięcia problemów interpretacyjnych przez organy przyznające pracodawcom dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników proponuje się, aby corocznie do końca lutego danego roku minister ogłaszał w drodze obwieszczenia wskaźnik waloryzacji, o którym mowa w projektowanym art. 122 ust. 5 UPO, a także wysokość kwot dofinansowania zwaloryzowanych zgodnie z projektowanymi przepisami.

Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników zgodnie z dotychczasowymi przepisami stanowi pomoc *de minimis* (**art. 2 pkt 7 projektu ustawy – art. 122 ust.11 UPO**).

W dniu 1 stycznia 2024 r. weszło w życie rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (rozporządzenie 2023/2831) (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023), które zastąpiło obowiązujące do dnia 31 grudnia 2023 r. rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (rozporządzenie 1407/2013) (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, s. 1). W związku z powyższym dostosowano przepis w tym zakresie.

7. Oddziały specjalne zorganizowane w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznych.

W **art. 2 pkt 8 projektu ustawy** proponuje się uzupełnienie przepisów art. 128 UPO, w tym delegacji ustawowej zawartej w art. 128 ust. 3 UPO, o oddziały specjalne zorganizowane w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej, w celu uspołnienia wskazanych przepisów z definicją szkoły specjalnej lub oddziału specjalnego określoną w art. 4 pkt 2 lit. b UPO.

Obecnie obowiązujące przepisy odnoszą się jedynie do szkoły specjalnej zorganizowanej w ww. podmiotach i jednostkach, co powoduje wątpliwości interpretacyjne zgłaszane przede wszystkim przez organy prowadzące podmioty lecznicze. Zmiana ma charakter porządkowy i pozwoli na wyeliminowanie takich wątpliwości.

8. Możliwość przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych dla uczniów przechodzących ze szkoły danego typu do innej szkoły tego samego typu.

W **art. 3 pkt 9 projektu ustawy** proponuje się uzupełnienie art. 164 ust. 3 UPO o regulację umożliwiającą przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych dla uczniów przechodzących ze szkoły danego typu do innej szkoły tego samego typu.

Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 164 ust. 3 UPO przeprowadzenie egzaminu klasyfikacyjnego możliwe jest dla uczniów, którzy przeszli ze szkoły publicznej, publicznej szkoły artystycznej, szkoły niepublicznej lub niepublicznej szkoły artystycznej o uprawnieniach publicznej szkoły artystycznej, jednego typu do szkoły publicznej innego typu.

Zgodnie z § 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przechodzenia ucznia ze szkoły publicznej, publicznej szkoły artystycznej, szkoły niepublicznej lub niepublicznej szkoły artystycznej o uprawnieniach publicznej szkoły artystycznej, do szkoły publicznej innego typu albo szkoły publicznej tego samego typu (Dz.U. z 2023 r. poz. 1924), w przypadku ucznia przechodzącego ze szkoły jednego typu do szkoły do szkoły innego typu, ale również do szkoły tego samego typu, który w szkole, z której przechodzi, nie realizował obowiązkowych zajęć edukacyjnych, które zostały zrealizowane w oddziale szkoły, do której przechodzi, dyrektor szkoły zapewnia uczniowi warunki do zrealizowania treści nauczania z tych zajęć, do końca danego etapu edukacyjnego. W sytuacji, gdy z powodu rozkładu zajęć edukacyjnych lub innych ważnych przyczyn nie można zapewnić temu uczniowi warunków do zrealizowania treści nauczania z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, które zostały zrealizowane w oddziale szkoły, do której uczeń przechodzi, dla ucznia przeprowadza się egzamin klasyfikacyjny z tych zajęć.

Biorąc pod uwagę powyższe proponuje się odpowiednie uzupełnienie przepisów art. 164 ust. 3 UPO, tak aby (na poziomie ustawy) możliwe było przeprowadzenie egzaminów klasyfikacyjnych zgodnie z przepisami USO w stosunku do uczniów przechodzącym ze szkoły danego typu do innej szkoły tego samego typu.

IV. Zmiany w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe i ustawie z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Zmiana w art. 297 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe dotyczy egzaminu maturalnego w tzw. „Formule 2015” (egzaminu maturalnego dla absolwentów starego ustroju szkolnego, tj. 3-letnich liceów ogólnokształcących, 4-letnich techników oraz branżowych szkół II stopnia będących absolwentami dotychczasowego gimnazjum i branżowej szkoły I stopnia, który dla absolwentów tych szkół – w zależności od typu ukończonej szkoły – będzie przeprowadzany do roku szkolnego 2028/2029). Zmiana ma charakter porządkujący, tzn. uwzględnia przepisy przejściowe regulujące kwestie przeprowadzanie egzaminu maturalnego w „Formule 2015”, przewidziane w ustawach ogłoszonych już po dniu wejścia w życie art. 297 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, w tym przepis przejściowy przewidzianych w projektowanej ustawie.

Analogiczną zmianę (tj. uwzględnienie odesłania do odpowiednich przepisów przejściowych) przewidziano w zakresie art. 302a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe dotyczącego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przeprowadzanego w oparciu o podstawę programową kształcenia w zawodach wydaną na podstawie przepisów art. 22 ust. 2 pkt 2a USO, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2017 r. oraz w zakresie art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw dotyczącego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przeprowadzanego w oparciu o podstawę programową kształcenia w zawodach wydaną na podstawie przepisów art. 47 ust. 1 pkt 2 UPO w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2019 r.

Proponuje się również zmianę w art. 137 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, który określa limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na zadania związane z przeprowadzaniem egzaminów zewnętrznych na lata 2019–2028. Zmiana polega na uchyleniu w **art. 137 w ust. 1 pkt 7–10** (limit obejmujący lata 2025–2028) oraz ustaleniu w projekcie ustawy (**art. 20 projektu ustawy**) nowych limitów wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na zadania związane z przeprowadzaniem egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, egzaminu zawodowego oraz egzaminów eksternistycznych na 10 kolejnych lat, czyli na lata 2025–2034, które uwzględniają zwiększone wydatki na realizację zadań związanych z przeprowadzaniem egzaminów zewnętrznych oraz utrzymaniem i rozwojem systemów informatycznych (SIOEO i SIOEZ), o których mowa w art. 1 pkt 26 projektu ustawy (dodany rozdział 3c USO).

Wzrost wynagrodzeń egzaminatorów wynikający z podwyższenia wynagradzania nauczyciela dyplomowanego, wprowadzenie proponowanych rozwiązań dotyczących egzaminatorów-weryfikatorów, operatorów systemu informatycznego oraz utrzymanie systemów informatycznych wykorzystywanych do przeprowadzania egzaminów zewnętrznych powoduje konieczność określenia limitów wydatków z budżetu państwa na system egzaminów zewnętrznych w latach 2025–2034.

V. Zmiany w ustawie z dnia 12 maja 2022 r. i przepisy przejściowe do ustawy dotyczące egzaminu maturalnego w „Formule 2015” i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Konieczność wprowadzenia zmian zaproponowanych w art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. dotyczące przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w tzw. „Formule 2023” (przeprowadzanego dla absolwentów nowego ustroju szkolnego) dla wskazanych w tych przepisach uczniów i absolwentów, wynika z wprowadzenia w projektowanej ustawie zmian w zakresie przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego, które co do zasady mają wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy. Biorąc pod uwagę, że po wejściu w życie tych zmian przeprowadzanie egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w „Formule 2023” będzie się odbywało na podstawie obowiązujących przepisów USO, a nie jak przewidziano w art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 1 tej ustawy, zgodnie z przepisami rozdziału 3b USO w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 12 maja 2022 r., konieczne było ich dostosowanie przez wskazanie konkretnych lat szkolnych (2022/2023 i 2023/2024), w których przeprowadzanie tych egzaminów faktycznie odbywało się zgodnie z przepisami rozdziału 3b USO, w brzmieniu nadanym ustawą dnia 12 maja 2022 r.

Natomiast uchylene art. 18 ustawy z dnia 12 maja 2022 r., dotyczącego absolwentów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego po raz pierwszy w roku szkolnym 2022/2023 lub 2023/2024 i nie zdali tego egzaminu, jest konsekwencją proponowanego w niniejszym projekcie kolejnego przedłużenia, tj. również na rok szkolny 2024/2025 i 2025/2026, odstąpienia od warunku uzyskania 30% punktów możliwych do uzyskania z jednego wybranego przedmiotu dodatkowego na egzaminie maturalnym, który miał obowiązywać na egzaminie maturalnym przeprowadzanym od 2025 r.

Reforma ustroju szkolnego wprowadzona ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające – Prawo oświatowe określiła m.in. nowe warunki uzyskania świadectwa dojrzałości, polegające na wprowadzeniu progu zdawalności (30% punktów możliwych do uzyskania) z jednego wybranego przedmiotu dodatkowego (na poziomie rozszerzonym albo dwujęzycznym). Zgodnie z przepisami wskazanej ustawy było założone, że od roku szkolnego 2022/2023 absolwenci szkół ponadpodstawowych, aby uzyskać świadectwo dojrzałości, powinni uzyskać minimum 30% punktów możliwych do uzyskania ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych oraz z jednego wybranego przedmiotu dodatkowego.

W latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 do egzaminu maturalnego przystępowali absolwenci starego ustroju szkolnego (szkoły ponadgimnazjalne) i nowego ustroju szkolnego

(szkoły ponadpodstawowe) – egzamin maturalny zarówno w „Formule 2015”, jak i „Formule 2023”.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- 1) absolwenci szkół ponadpodstawowych, aby zdać egzamin maturalny, powinni uzyskać 30% punktów możliwych do uzyskania zarówno z przedmiotów obowiązkowych, jak i z jednego przedmiotu dodatkowego;
- 2) absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, aby zdać egzamin maturalny, powinni uzyskać 30% punktów możliwych do uzyskania z przedmiotów obowiązkowych i przystąpić do egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu dodatkowego.

W przepisach przejściowych ustawy z dnia 12 maja 2022 r. uregulowano kwestię odstąpienia, w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024, od konieczności spełnienia przez absolwentów szkół ponadpodstawowych warunku uzyskania minimum 30% punktów możliwych do uzyskania z jednego wybranego przedmiotu dodatkowego na egzaminie maturalnym w Formule 2023. Zgodnie z tą ustawą, w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024, absolwent szkoły ponadpodstawowej i ponadgimnazjalnej zdał egzamin maturalny i uzyskał świadectwo dojrzałości, jeżeli otrzymał z każdego przedmiotu obowiązkowego co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania i przystąpił do egzaminu z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego. W przypadku absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej warunki zdania egzaminu maturalnego nie uległy zmianie. Dla absolwenta szkoły ponadpodstawowej była to istotna zmiana warunków przystępowania do egzaminu maturalnego (zrezygnowano z progu zdawalności w przypadku przedmiotu dodatkowego). Powodem wprowadzenia powyższego rozwiązania było uwzględnienie skutków realizacji przez absolwentów przystępujących do egzaminu maturalnego kształcenia w warunkach stanu epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2, tj. realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, oraz zachowanie równości szans absolwentów nowego ustroju szkolnego przystępujących do egzaminu maturalnego po raz pierwszy, tj. absolwentów czteroletniego liceum ogólnokształcącego, którzy ukończyli tę szkołę w roku szkolnym 2022/2023, oraz absolwentów pięcioletniego technikum, którzy ukończyli tę szkołę w roku szkolnym 2023/2024.

Obecnie, mając na względzie:

- 1) utrzymujące się negatywne konsekwencje sytuacji pandemicznej,
- 2) opinię Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich z dnia 31 stycznia 2024 r. oraz opinię Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych z dnia 16 lutego

2024 r., w myśl których nie ma uzasadnienia dla utrzymania progu zdawalności w przypadku przedmiotów dodatkowych na egzaminie maturalnym ponieważ senaty poszczególnych uczelni ustalają autonomicznie w uchwałach warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia, a warunki rekrutacji koncentrują się przede wszystkim na wynikach uzyskanych z przedmiotów dodatkowych, stąd zdającym zależy na uzyskaniu z tych egzaminów jak najwyższego wyniku – znaczenie powyżej 30% umożliwiającego przyjęcie na studia na wybranym kierunku) oraz

- 3) projektowaną przez Ministerstwo Edukacji Narodowej we współpracy z IBE – perspektywą sukcesywnego wdrażania, począwszy od roku szkolnego 2026/2027, kompleksowej reformy kształcenia ogólnego, której integralnym elementem będą również zmiany egzaminach

– proponuje się, aby do tego czasu, tj. jeszcze na lata szkolne 2024/2025 i 2025/2026, przedłużyć odstąpienie od warunku uzyskania 30% punktów możliwych do uzyskania z jednego wybranego przedmiotu dodatkowego na egzaminie maturalnym w „Formule 2023”.

Dodatkowym argumentem przemawiającym za utrzymaniem tego rozwiązania na kolejne lata szkolne są również zmiany w podstawie programowej kształcenia ogólnego, które wejdą w życie od roku szkolnego 2024/2025, i wynikają ze zgłaszanej przez wiele środowisk edukacyjnych konieczności ograniczenia treści podstawy programowej. Konieczne jest zatem zapewnienie nauczycielom i uczniom odpowiedniego czasu na zapoznanie się ze zmianami w omawianym zakresie i podjęcie wszystkich niezbędnych czynności zmierzających do przeprowadzenia egzaminu maturalnego w oparciu o zmienioną podstawę programową kształcenia ogólnego – zaktualizowanie informatorów o egzaminie maturalnym z poszczególnych przedmiotów, których ogłoszenie jest planowane w terminie do dnia 1 września 2024 r., opracowanie arkuszy matury próbnej (również na poziomie rozszerzonym), która planowana jest na grudzień 2024 r., i arkuszy egzaminacyjnych, które będą wykorzystane do przeprowadzenia egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2024/2025 i 2025/2026.

W związku z tym w przepisach przejściowych (**art. 7–9**) do projektu określono warunki zdania egzaminu maturalnego w Formule 2023 w latach szkolnych 2024/2025 i 2025/2026 z uwzględnieniem absolwentów:

- 1) poszczególnych typów szkół;
- 2) przystępujących ponownie do egzaminu maturalnego;
- 3) którzy nie zdadzą egzaminu maturalnego;

- 4) którzy nie przystąpią do egzaminu maturalnego z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego, itd.

W projekcie uwzględniono także przepisy przejściowe (**art. 11–13**) stanowiące o tym, które przepisy USO będą mieć zastosowanie również w odniesieniu do egzaminu maturalnego w „Formule 2015” i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (m.in. rozwiązania w zakresie egzaminatorów-weryfikatorów, opiekunów pracowni informatycznej, SIOE i SIOEZ).

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów, które wchodzi w życie z dniem:

- 1) 1 stycznia 2025 r.:
  - a) art. 1 pkt 2 – dotyczy dofinansowania ze środków Funduszu Pracy kosztów wynagradzania egzaminatorów-weryfikatorów i operatorów pracowni informatycznej w egzaminie zawodowym – termin wejścia w życie wynika z konieczności zastosowania nowych rozwiązań od początku roku budżetowego 2025,
  - b) art. 3 pkt 7 – dotyczy zmiany modelu dofinansowania dla pracodawców kosztów kształcenia młodocianych pracowników – termin wejścia w życie wynika z konieczności zastosowania nowych rozwiązań od nowego roku kalendarzowego (2025),
  - c) art. 5 pkt 2 i art. 20 – dotyczy maksymalnych limitów wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na zadania związane z przeprowadzaniem egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, egzaminu zawodowego oraz egzaminów eksternistycznych na lata 2025–2034 – termin wejścia w życie wynika z konieczności zabezpieczenia środków finansowych na realizację zadań prowadzonych przez jednostki systemu egzaminacyjnego od początku roku budżetowego 2025 r.;
- 2) 1 września 2025 r.:
  - a) art. 1 pkt 7 – dotyczy programów nauczania,
  - b) art. 1 pkt 11 ust. 4a – dotyczy absolwentów oddziałów i szkół dwujęzycznych przystępujących do egzaminu maturalnego.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych wymagających notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania

krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot projektowanej ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że projekt ustawy uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.